

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 3 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA.

Za czwarty kwartał 1855 od 1go października do ostatniego grudnia wynosi:

NA GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM dziennym i tygodniowym, i z ROZMAITOSCIAMI:

dla odbierających (w miejscu : : : : 3 złr. 45 kr.
(poczta : : : : 4 złr. 30 kr.)

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Montenegro. — Turcya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 28. września. Dzisiejszy dziennik urzędowy zawiera ogłoszenie c. k. krajowej dyrekcji finansów wydane na mocy uchwały wys. c. k. ministerstwa skarbu z dnia 8. b. m. l. 15.623 względem ułatwień w wypłacie kuponów pożyczki narodowej przypadających na dzień 1. października 1855.

Lwów, 24. września. Galicyjska c. k. krajowa komisya organizacyjna mianowała conceptowego praktykanta magistratu Samborskiego p. Leopolda Szymonowicza aktuariuszem przy mieszanym urzędzie powiatowym w Obertynie w obwodzie Kołomyjskim.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 15. września. Dzisiaj o god. 1. po południu wymieniano — jak słyhać z pewnością — w c. k. ministryum spraw zewnętrzných ratyfikacye konkordatu zawartego między stolicą apostolską i Austrią.

(Nowiny Dworu. — Dziela etnograficzne. — Powrót pp. ministrów. — Handel na dolnym Dunaju otwarty. — Zbicie fałszywego doniesienia. — Regatta c. k. eskadry.)

Wiedeń, 22. września. Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę Wilhelm przybędzie tu jutro z Weilburga, gdzie bawił za urlopem i obejmie znowu swą wysoką posadę prezydującego przy najw. komendzie armii.

— W październiku zbierają się w Wiedniu wszyscy mieszkańcy w stolicy członkowie dworu cesarskiego. Podług najnowszych doniesień znajdują się pp. ministrowie hrabia Buol i baron Bach już w powrocie i przybędą do Wiednia najdalej w sobotę 29. września.

— P. Baladin, nowo-mianowany radca ambasady rosyjskiej przybył dnia 18. wieczór z Petersburga na swą posadę do Wiednia.

— Bióro statystyczne c. k. ministryum handlu wypracowało wielką Ethnografię monarchii, składającą się z karty etnograficznej drukowanej kolorami i z tekstu, którego wyszły dotąd 2 tomy. To samo bióro pracuje także nad „przemysłowym atlasem Austrii“, który wyjdzie wkrótce w 64 tablicach.

— Dziennik *Austria* donosi: Jeden z tutejszych dzienników ogłosił przed kilku dniami korespondencyę z Bukaresztu z 10. b. m. z doniesieniem, że pojawienie się kilku angielskich i francuskich szalup kanonierskich pod Sulina spowodowało Rosyan zamknąć znowu dnia 4. b. m. żeglugę na niższym Dunaju. I dlatego założyli Rosyanie sekwestr pod Ismailowem na wszystkie zbożem naładowane okręta kupieckie, niwytymając z tego nawet okrętów austriackich i greckich, i żadnemu statkowi niewolno już płynąć Dunajem. „Co do nas“, píše *Austria*, nie chcieliśmy zaraz z początku wierzyć tej wiadomości, gdyż dnia 15. b. m., otrzymaliśmy telegraficzną depezę z Gałaczem, w której doniesiono, że paropływ Lloydya „Ferdinando“ zawinął tam bez przeszkody dnia 14. b. m. Zresztą wiadomość ta, chociaż z żadnej strony niepotwierdzona, była bardzo niepokojącą dla handlowego stanu, i dlatego zwróciła na siebie uwagę, a nawet spowodowała do umyślnego zapytania w tej mierze w Bukareszcie, z kąd telegraficzną drogą nadeszła odpowiedź, że wiadomość o zamknięciu żeglugi na Dunaju i o tem, że Rosyanie zasekwestrowali pod Ismailowem okręta naładowane zbożem, jest zmyślna.“

— *Triester Ztg.* donosi, że w Lissie obchodziły statki c. k. eskadry regatę, na której Jego cesarzew. Mość naczelny komendant marynarki przyznał i dał nagrodę fregacie „Schwarzenberg“ i korwecie „Dianna“.

Hiszpania.

(Pogłoska o przystąpieniu do traktatu sprzymierzonych. — Niepokoje z nachodu Karlistów.)

Do *Independence* piszą z Madrytu pod dniem 15. września, że gabinet hiszpański potwierdził temi dniami i odesłał już do Paryża projekt traktatu przysłanego do Madrytu ze strony rządu francuskiego, który Hiszpanię pod temi samymi warunkami jak Piemont zaprasza do przymierza mocarstw zachodnich; pan Olozaga, znajdujący się obecnie w Paryżu, miał już od 6 dni otrzymać potrzebne w tej mierze instrukcyje.

— Przywódcy Karlistów Tristany, Parrol i Altamira wpadli niedawno z bandami swemi do miasteczka Balsareny, zabrali milicyi broń i odeszli wzięwszy w niewolę kapitana milicyi. Wysłano kolumnę wojska w pogoń za nimi. Także do miasta Bergi, którego cała ludność jest za Karlistami, usiłował wpaść jeden z braci Tristany, ale cofnął się zastawszy wojsko w pogotowiu. Jeneralny kapitan wzmocnił natychmiast załogę jednym batalionem.

Anglia.

(Poczta londyńska: Godności jenerałowi Simpson zapowiedziane. — Wykaz banku. — Ostrożność w ogłaszaniu depezy rządowych.)

Londyn, 22. września. Dziennik *Sun* zapowiada, że jenerał Simpson wyniesiony będzie na godność feldmarszałka i otrzyma wielki krzyż orderu Bath.

— Wykaz banku angielskiego z upłynionego tygodnia po dzień 15. września podaje zapas gotówki na 13,698.455 funt., zmniejszenie o 518.915 funt.; obieg banknotów wynosił 19,713.470 funt. o 428.635 funt. szt. mniej niż w tygodniu poprzedzającym.

— Dziennik *Globe* zawiera następujące ogłoszenie: „Użalano się na to, że depeze z Krymu zbyt rzadko bywają udzielone publiczności. Jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że Lord Panmure udziela dziennikom niezwłocznie każdej wiadomości ważnej dla ogółu, która może być ogłoszona bez wyjawienia nieprzyjacielowi takich rzeczy, których wiadomość z jego strony niemoże być pożądana dla nas.“

Francya.

(Poczta paryska: Nedorzeczność pogłoski o nowym zamachu. — Redukcyja cła przychodowego. — Przygotowanie na zamknięcie wystawy. — Wyroki za rozruchy. — Zaszczyty marszałkowi Pelissier. — Udzielenie krzyżów legii honorowej. — Towarzystwo zaopatrzenia w żywność. — Ranni z Krymu. — Zandarmy do Krymu. — Niedostatek zboża. — Zmiana nazwisk Kaholm i Horten w Norwegii.)

Paryż, 22. września. *Monitor* ogłasza na czele części nieurzędowej następująca wiadomość: Rozszerzono wczoraj pogłoskę o zamachu na osobę Cesarza wykonanym przez jednego z tych dzielnych podoficerów, którzy najbliżsi są osoby Monarchy. Wiadomość ta była sama przez się tak niedorzeczna, iż niezastęgiwała na odwołanie, ale złośliwość rozpowszechniła ją z nadzwyczajną szybkością. Poczytujemy sobie przeto za obowiązek oświadczyć, że ta pogłoska zupełnie jest bezzasadna. Cesarz i Cesarzowa byli wczoraj w Malmaison z Wizytą u J. M. Królowej Chrystyny. Ich Mość Cesarstwo mają się jak najlepiej. Prefekt policyi otrzymał rozkaz dochodzić starannie źródła tak występnej pogłoski.

— *Monitor* ogłasza dekret cesarski redukujący opłatę cła od przywozu surowych produktów do Algierji.

— Jego cesarzewicz. Mość książę Napoleon przyjmował dziś w osobnej audyencji członków komisji, zajmującej się urządzeniem uczy przy zamknięciu wystawy przemysłowej. Na czele komisji był p. Crampton (z Anglii), jeden z wice-prezydentów. Książę Na-

poleon przyjął zaproszenie i wyznaczył dzień uczty na 15. października. — Trybunał w Bar-le-Due skazał dnia 18. b. m. na dziesięć i ośm dni więzienia dwie kobiety należące do gminy Comble, za to, że przy rozruchu dnia 5. b. m. rzuciły kamieniami i biły jednego kupca niedopuszczając, by wywiózł ładunek zboża ze wsi.

— *Mesager de Bayone* pisze: Zapewniają, że laska marszałkowska niebędzie jedyną nagrodą generałowi Pelissier. Mówiono już często, że Cesarz ma zamiar nadawać tytuły szlacheństwa swym najwierniejszym sługom. Tytuł księcia sebastolskiego ma uzupełnić nagrodę należącą się naczelnemu dowódcy armii orientalnej.

— Dekretem cesarskim z d. 5. września mianowano Si-ben-Abdallah Auld-Sidi-el-Arabi, kalifa Chelifu, za wielkie usługi, jakie ciągle wyświadcza Francji swym znakomitym wpływem, komandorem orderu legii honorowej. Prócz tego zawiera *Monitor* nadania krzyżów honorowych i medalów wielu oficerom, podoficerom i żołnierzom. — Za przykładem rady gminy miasta Grenoble uchwaliła rada gminy miasta Orleans jednomyślnie utworzyć towarzystwo, które będzie dostarczać chleba i innej żywności po cenach kosztu samego. W Amiens ma się także zawiązać podobne towarzystwo. — Do szpitalu wojskowego w Perpignan przybył znaczny transport rannych armii krymskiej. — Wyszadzono ich w Port Vendres na ląd i przywieziono w 29. wozach na miejsce przeznaczenia. — Depesza z Marsylii z dnia dzisiejszego wieczór donosi, że generał Regnault de St. Jean d'Angely, naczelnny dowódca gwardii cesarskiej, przybył prawie zupełnie zdrowy z Krymu. Zandarmary gwardii cesarskiej mieli d. 12. opuścić obóz pod Maslakiem i wrócić do Krymu; a 84. pułk miał ich zastąpić.

— Obawy względem kwestyi zboża powiększają się z każdym dniem. By pokryć potrzeby Francji do przyszłych zbiorów nie dostaje blisko 35 milionów hektolitrowo zboża. Rząd dołoży wszelkiego starania, by zniżyć ceny żywności.

— *Monitor* pisze: Rząd szwedzki uwiadomił rząd Jego Mości Cesarza urzędownie, że fort Kaholm (w Norwegii) będzie się odtąd nazywać *Oskarsborg*, a stacya wojenna Horten (w Norwegii) z nalezającymi do niej fortyfikacyami *Earl Johan's Woern*.

Holandya.

(Adres na mowę od tronu przyjęty.)

Haga, 20 września. Izba pierwsza przyjęła dzisiaj jednomyślnie projekt adresu w odpowiedzi na mowę od tronu.

Włochy.

(Stan zdrowia Króla sardyńskiego. — Zamieszki w departamencie Var. — Dekreta królewskie w Neapolu. — Zmiana w gabinecie.)

Wychodzący w Turynie dziennik *Voce del Progresso Commerciale* utrzymywał pod dniem 18. b. m., że słabość Króla trwa ciągle jeszcze i że mu już puszczano krew cztery razy. Dziennik ten równie jak i *Armonia* przemawiają, że gazeta urzędowa niepodaje żadnych buletynów, i domagają się tego koniecznie. Otoż teraz donosi *Gazz. Piemontese* z 19. września, że wprawdzie pogorszył się był nieco stan zdrowia Króla, ale że teraz przesila się już słabość stanowczo.

— Z **Nizy** donoszą z 20. września: Różne oznaki rewulucyjne dały powód strzeżenia wybrzeży jak najściślej. Pogłoska jednak o zebraniu się bandy w liczbie 900 głów w okolicy Varu, zdaje się być bezzasadna. Podług doniesień z Marsylii wysłano na uwiadomienie ze strony konzula francuskiego w Nissie, że wyruszyło do stu dawnych insurgentów departamentu Var, by z bronią w rękę powrócić do swojej ojczyzny, około 600 ludzi ku mostowi na rzece Var i do Briguolles. Dowiedziano się jednak wkrótce, że władze sardyńskie przyaresztowały szefa tej bandy demagogów, że z tej przyczyny banda się rozprószyła, i że postanowiono porozdzielać wychodźców znajdujących się w Nissie po rozmaitych punktach Piemontu. Wysłane wojska powróciły już na swoje załogi.

Dodajemy do tego następujące doniesienie dziennika *Avenir de Nice* z 16. t. m. „Wczoraj wieczór wyruszył tutejszy generał brygady; z nim pośpieszyło czempredziej wiele kompanii piechoty i karabinierów w kierunku mostu na rzece Var. Tam ustawiły się wojska tak u wybrzeża morskiego jako też wzdłuż brzegów rzeki. Wielki gościniec i drogi pobliskie są obsadzone wojskiem. Zapewniają, że środki te wywołały powstanie w departamencie Var.“

— *Giornale del Regno delle due Sicilie* z 14. b. m. zawiera następujące dekreta J. M. Króla:

„Feldmarszałek D. Francisco Pinto, ksiązę Ischitello został usunięty z zajmowanej dotąd posady ministra wojny i marynarki, pozostaje jednak i nadal naszym generał-adjutantem. Oceniając jak najzupełniej zasługi jego w spomnianym urzędzie, pozostawiamy go przy pobieranej dotąd pensyi 6000 dukatów.“

Nadajemy brygadyerowi D. Francesco Antonio Vinspeare stopień i godność sekretarza państwa z prawem zasiadania na naszej zwyczajnej radzi gabinetowej.

Mianujemy pułkownika D. Carlo Picenna dyrektorem ministerstwa wojny z referatem i prawem sygnacyi.

Mianujemy brygadyera marynarki królewskiej D. Antonio Bracco dyrektorem ministerstwa marynarki z referatem i prawem sygnacyi.

Dyrektor królewskiego ministerstwa spraw wewnętrznych Dr. Ludovico Bianchi obejmie sygnacyę król. ministerium jeneralnej policyi w miejsce powołanego do innej czynności dyrektora D. Orazio Mazza.“

Niemce.

(Nowiny dworu. — Pierwsza depesza telegraficzna z Konstantynopola. — Saskie konsystoryum o ślubie powtórnym rozwiedzionych.)

Berlin, 22. września. Słuchać, że Jego król. Mość książę Fryderyk Wilhelm pożegna Królowę Wiktorję już w pierwszych dniach przyszłego tygodnia i wróci z Balmoral do Koblency.

— Dnia 18. września nadeszła do Berlina pierwsza bezpośrednia depesza telegraficzna z Konstantynopola do ambasadora tureckiego w ciągu 25 godzin.

— W sprawie względem powtórnego zaślubienia rozwiedzionych oświadczyło kr. konsystoryum prowincyi Soksonii: że „pod względem zaślubienia takich osób, których rozwód niezgadza się z przykazaniami pisma świętego podług przekonania tytułsumiennych księży, będzie mogło w krótkce podać pewniejsze skazówki duchownym tej prowincyi; ci zaś którymby wypadało tymczasowie załatwić podobną sprawę, niech przystępują do tego z najsumienniejszą rozważą, a w razie wątpliwości niech się odniosą z nią do konsystoryum.“

Rosya.

(Komunikacye Petersburga z posiadłościami u zachodnich wybrzeży amerykańskich.)

W liście do *Times* opisano w następujący sposób komunikacyę między Petersburgiem i posiadłościami rosyjskimi u zachodnich wybrzeży Ameryki: Założono je w roku 1797, a kanclerz państwa Baranow, mąż przedsiębiorczy i bystrego umysłu założył kamień węgielny ich przyszłej wielkości. Rosyjsko-amerykańskie towarzystwo da się w niejedywym względzie porównać z angielsko-wschodnio-indyjskim; jest jednak, jak to w Rosyi inaczej być nie może, daleko więcej zawisłe od swego rządu, niż wschodnio-indyjskie od angielskiego. Ciekawą będzie rzeczą, dowiedzieć się bliższych szczegółów o organizacyi i systemie tych osad. W Sitce i Petropawłowsku składają koloniści wszystkie kosztowne futra. Komunikacya między Sitką i Kronsztadem, t. j. Petersburgiem może się odbywać tylko morzem; ale także komunikacya z Petropawłowskiem byłaby lądem bardzo trudna i kosztowna. By tego uniknąć odplywa co roku rosyjski okręt wojenny z Kronsztadu następującą zwykle drogą: Najprzód do Rio, jedyne go portu na amerykańskim wybrzeżu wschodnim, gdzie rezyduje ambasador rosyjski wysokiej rangi. Ztamąd do Sydney, częścią dla zaopatrzenia się w świeże zapasy, częścią dla zbadania stanu tej ważnej kolonii. Z Sydney odbywa okręt wojenny uciążliwą podróż przez wyspy morza południowego do Sitki. W pewnych porach roku jest przystęp do Sitki tak utrudniony, że nawet nie można robić dokładnych spostrzeżeń astronomicznych. W takim razie krąży okręt u wybrzeży i oznajmia swe zbliżenie wystrzałami, dopóki nie nadejdzie łódź, która go do portu zaprowadzi. Tam wysadza okręt (jest to zwykle fregata o 1000 bezek) część ładunku swego na ląd, złożonego z zapasów okrętowych i wojskowych, z lekarstw, amunicyi i t. d. i zabiera w zamian kosztowne futra złożone od czasu odplynięcia ostatniego okrętu rządowego. W Petropawłowsku powtarza się ta procedura, potem udaje się okręt z swym ładunkiem szacowanym zwykle na milion rub. naokoło przylądka Horn do Rio, gdzie często zabiera jeszcze zbiory botaniczne, i do Rosyi z powrotem.

Pismo to utrzymuje, że Sitka jest silnie ufortyfikowana, ma arsenał i załogę i nie można jej przeto równie jak Kalkutę, Madras lub Bombey uważać tylko za port handlowy, dziwna przeto, dla czego jej sprzymierzeni nie zdobyli.

Montenegro.

(Ogłoszenie kodexu Czernogórskiego.)

Nowy kodex księstwa Montenegro ogłoszono dnia 23. kwietnia r. b. w Cetinje. Wyszedł z drukarni pana D. Medakowicza w Neusatz i zawiera w 95 paragrafach cywilne i karne prawo wraz z procedurą sądową. Na wstępie powiedziano tylko o potrzebie kodexu, „któryby zabezpieczył spokojność i pomyślność kraju“, i że odtąd jest każdy obowiązany uważać go za święty i nieoceniony pomnik, „w którym każdy, bogaty i ubogi, w każdym czasie znajdzie tarczę bezpieczeństwa swego honoru i własności swojej“.

Przy końcu wstępu powiedziano, że każdy Czernogórec jest wolnym w obliczu prawa i bez dalszego ściślejzego określenia tej zasady tak stoi dalej: „nikt nie zaprzeczy, że potąd używali Czernogórecy zawsze prawdziwej wolności; ale nie posiadali pisanego prawa, któreby chroniło tej wolności, i w ten sposób sprawiedliwość i los każdego zawisłe były od wyroku księcia“. Wyjmujemy z tego kodexu niektóre postanowienia:

§. 2. zabezpiecza każdemu wolność i życie. §§. 3. i 4. przepisują karę śmierci na zbrodnie obrazy majestatu. §. 5. zastrzega naczelnikowi państwa prawo ukaskawiania. §. 16. skazuje zdrajców stanu na śmierć przez rozstrzelanie. Zdrajcami stanu są ci, którzy przystępują z zagranicą do spisku przeciw niepodległości ojczyzny, dążą do obalenia rządu itp. §. 17. ogłasza skazanych zaocznie zdrajców stanu za wyjętych z-pod prawa, których każdemu zabić wolno. §. 18. przepisuje, że w razie pospolitego ruszenia ma się każdy stawić zbrojnie tam, gdzie potrzeba wymaga. Działający przeciw tym przepisom będą skazani na rozbrojenie i noszenie sukni kobiecej na znak zniewieściałości. §. 22. postanawia, że tego, kto ukrywa zbrodniarza, daje mu przytułek lub pomoc do ucieczki, ma dotknąć ta sama kara.

W §§. 27, 28, 29 i 30 postanowiono na morderstwo i zabójstwo karę śmierci, której nie wolno zamieniać ani na karę pieniężną,

ani na więzienie. Jeżeli sprawca umknie, konfiskuje mu rząd majątek i ogłasza go za wyjątego z-pod prawa. Każdy ma prawo zabić go jako publicznego nieprzyjaciela, jeżeli tożsamość osoby jest dowiedziona. Uczestnicy w morderstwie karani będą równie jak mordercy. Między skrytobójstwem i zabójstwem nie ma różnicy; a o zamachu na życie nie uczyniono żadnej wzmianki.

Turcyja.

(Salwy na odniesione zwycięstwo. — Jenice rosyjscy obchodzą urodziny Cesarzskie.)

Wiadomości z **Konstantynopola** otrzymane drogą lądową sięgają do 13go, na Tryest zaś do 10. b. m. *Journal de Const.* pisze:

„Na wiadomość o wzięciu Sebastopola dawano dzisiaj (13go) salwy z dział; wszystkie budynki publiczne były ozdobione chorągwiemi, równie jak stojące w zatoce okręta. Dziś wieczór będzie powszechna iluminacja. Demonstracje te będą trwać przez 3 dni.“

— Znajdującym się w Konstantynopolu pojmanym oficerom rosyjskim, pozwolił komendant francuski w Konstantynopolu obchodzić uroczystość urodzin ich Cesarza w sali hotelu ambasady rosyjskiej.“

Z teatru wojny.

Doniesienia z morza bałtyckiego.

Hamburg, 22. września. Flota francuska składająca się z okrętu „Austerlitz“, z fregaty „Saône“ i z trzech statków bombardowych odplynęła dziś w południe z Kiel z powrotem do Francji.

Doniesienia z-nad czarnego morza.

(Dziennik „Le Nord“ nie upatruje potrzeby bronienia północnego Sebastopola. — Domyśli dalszych zamiarów księcia Górczakowa w prowadzeniu wojny. — Depesza jenerała Simpson z dnia 8. września. — Doniesienia z morza Azowskiego. — Powtórne bombardowanie Geniezy. — Podjazd pod Arabat. — Pojaw piechoty rosyjskiej. — Ścisłejsze utwierdzenia się pod Janikalem. — Korpus lądowniczy. — Doniesienia z Anatolii. — Kars i Erzerum trzymają się.)

Dziennik *le Nord* przygotowuje w sposób następujący na mogące nastąpić opuszczenie północnej strony Sebastopola:

„Chcemy tu raz na zawsze powiedzieć, że północne wybrzeże Sebastopola jest ważne tylko jako punkt strategiczny. Gdy armia rosyjska nie będzie już upatrywać korzyści w oparciu działań swoich na tem wybrzeżu, opuści je bez namysłu. Sprzymierzeni są na wybrzeżu w posiadaniu Bałakławy i Kamieszy, południowej strony zatoki Sebastopolskiej, Eupatoryi, Kerczu i Jenikale; ale posiadając te punkta nie są jeszcze panami wnętrza kraju. Rosya nie mając obecnie ani marynarki ani handlu morskiego, nie ma już odtąd interesu przelewać krwi w obronie wybrzeży. Obrona Rosji zacznie się więc dopiero w pewem oddaleniu od wybrzeży. Tu dopiero może walczyć z równą otuchą i zapewne będzie oczekiwać nieprzyjaciela z całą siłą, gdyby w rzeczy samej chciał przedsięwziąć drugą kampanię.“

— Dziennik *Times* donosił, że ambasada rosyjska w Wiedniu otrzymała d. 17. b. m. doniesienie, jako wojska rosyjskie cofają się z Baczki-Seraju i Simferopola. *Mornig Herald* odpowiada na to:

„Nie jesteśmy w stanie dowieść, że wiadomość ta jest mylną, ale mamy ważne powody powątpiewać.“

Już samo źródło tej depeszy podaje ją w wątpliwość. Gdyby bowiem w rzeczy samej wykonano tu ruch strategiczny, tedy byłby to ruch zwyciężonego jenerała, a niepodobna przypuszczać, ażeby książę Górczakow w Wiedniu naglił pierwszy ogłosić ponizającą wiadomość.

Wiadomość ta kazałaby się zresztą domyślać, że naczelny dowódzca zbrojnych sił rosyjskich znajdował się w najgorszem położeniu, o czem potąd nigdzie nie donoszono. Owszem stanowisko jego jest jeszcze silne. Obwód zastraszających go fortyfikacji rozciąga się od Sternfortu aż do wzgórza Aitodor. Armia jego wynosiła przed ustąpieniem z Sebastopola 200.000 ludzi.

Utrzymał wszystkie komunikacje swoje, a odwrót jego nie jest bynajmniej zagrożony. Być może, że wojska rosyjskie cierpiały niedostatek i nekane były słabościami, jak to już mówiono przed bitwą pod Traktirem; ale trzeba przyznać, że wojsko, które szturmowało Fediuchin i broniło Sebastopola rozwinęło podziwienią godną i z nadto wielką siłą na ludzi umierających z głodu.

Kto dobrze pojmie stanowisko księcia Górczakowa, ten przyzna, że nie go do odwrotu zmusić nie może, dopóki nie wyda i nie straci otwartej bitwy w polu, lub dopóki sprzymierzeni nie wyprą go przemocą z jego linii. Ale nie podobnego nie słyszeliśmy i słusznie przeto uważamy wiadomość gazety *Times* za mylną.“

— Lord Panmure otrzymał zastępującą depeszę od jenerała Simpson:

„Pod Sebastopolem, 8. września.“

Mylord, dnia 5. b. m. o świcie baterie armii sprzymierzonych rozpoczęły ogień silny i ciągły na fortyfikacje nieprzyjacielskie. W nocy zapalił się w północnej stronie zatoki jeden z okrętów, sądząc, że fregata, jak się zdaje od bomby baterii francuskiej na prawem skrzydle. Ogień trwał bez przerwy dnia 6. i 7. aż do obecnej chwili. Rosyjanie słabo odpowiadali. Wczoraj po południu widziano drugą fregatę w płomieniach. Gorzała długi czas, z kąd wnosimy, że musiała zawierać znaczne zapasy. Wczoraj o jedenastej godzinie dała się słyszeć silna eksplozja, ale niemożem jeszcze sprawdzić w której części fortyfikacji nieprzyjacielskich.

Przyjmij pan itd.

„J. Simpson.“

Z **Jenikale** piszą z d. 5. września do dziennika *Constitutionnel*, że eskadra złożona z czterech angielskich i trzech francuskich okrętów zbliżyła się do Geniezy na 1000 do 1100 metrów i bombardowała na nowo to miasto. Co bombardowaniem nie zniszczono, to pochłoniął pożar. Tego samego losu doznały dwa rosyjskie posterunki i kilka barak przygotowanych na leże zimowe. Rosyjanie nie odpowiadali na ogień sprzymierzonych. Potem popłynęła eskadra ku cieśninie Arabat, gdzie cheiano zniszczyć kilka okrętów spostrzeżonych na zgnieł morzu i wieść jednę; ale gwałtowna burza przeszkodziła przedsięwzięciu. — Małe parostatki sprzymierzonych krążą ciągle po morzu azowskiem. Dnia 16. sierpnia pokazała się na północ od Jenikale rosyjska piechota z kozakami; sądzono, że to przednia straż korpusu Wrangla i obliczano ją na 6000 ludzi; ale d. 17. cofnął się nieprzyjaciel widząc sprzymierzonych w pogotowiu stawieć mu zacięty opór.

— Depesza marsylska z 9. września donosi: „Admirał Bruat obsadził 1100 ludźmi sprzymierzonej floty Taman i Sanagowia (u odnogi Taman naprzeciw Jenikalu). Kars jest ciągle jeszcze zamknięty oddziałem konnicy w liczbie 8000 ludzi. Jenerał Murawiew stoi w przesmyku Sanghali-Dagh. Na żywności jeszcze niezbywa załogom w Kars i Erzerum. Pierwszy oddział tureckich wojsk posiłkowych wyładował w Batum.“

— Dla zapobieżenia pewnym wypadkom uorganizował admirał Bruat korpus lądowniczy, który co rana ćwiczy się w strzelaniu i musi wykonywać rozmaite manewry. Te plutony tyrajlerów zostają pod komendą kapitana fregaty Lejeune, wiceszefa jenerałnego sztabu admirała, który sam co dnia w towarzystwie kapitana okrętowego Lagravière, szefa swego sztabu jenerałnego obecny jest przy ćwiczeniach, i pochwała wielce postępy tej kompanii lądowniczej.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Berlin, 25. września. *Gazeta Trewirska* donosi: W Sarbrücken powita książę Napoleon w towarzystwie pięciu jenerałów JJ. MM. króla i królowę Prus w imieniu Cesarza Francuzów.

Królewice, 24. września. Wydany w Petersburgu dnia 20. b. m. Prikaz dziękuje za wczesne uformowanie 198 drużyn milicyi państwa i wyraża nadzieję, że dadzą dowody swej waleczności.

Sztokholm, 23. września. Nowe rozporządzenie królewskie znosi wszelką kwarantanę okrętów i osób przybywających z zagranicy. Świadcetwa zdrowia niesą już potrzebne.

Turyn, 22. września. Według dziennika *Patria* ma być nieporozumienie z Toskanią niebawem ugodą załatwione. Febra króla złagodniała. — Nowy kontyngens piemontski do Krymu przeznaczony wynosi według dzienników Toskańskich 5000 ludzi, a między nimi 3500 piechoty, szwadron kawaleryi, 2 kompanie inżynierii, batalion strzelców, kompletną baterie z ambulansami i rezerwami. — Koncesyę przyrzeczoną ze strony rządu papieżkiego włosko-francuskiemu towarzystwu na budowę kolei żelaznej do Ankony wstrzymano na 6 miesięcy.

Neapol, 22. września. Zaprowadzone dla cholery kontumacyę na przychodzące z wszech stron okręta zniesiono teraz.

Patras, 17. września. Francuska fregata wojenna „Serieuse“ obchodziła zwycięstwo w Sebastopolu; stojące tu angielskie okręta handlowe brały udział w uroczystości.

Do **Marsylii** zawiął dnia 23. września okręt „Simois“ z wiadomościami z Konstantynopola z dnia 14. b. m. Przywozi oprócz znanych już wiadomości następujące ciekawe szczegóły: Dnia 9go września nazajutrz po ustąpieniu Rosyan z Sebastopola wywiesili Rosyjanie chorągiew parlamentarną na warowni Konstantego na północnym brzegu zatoki. Odbyła się konferencya między księciem Górczakowem a angielskim kapitanem okrętowym Drummont. Ta konferencya była powodem błędnego mniemania, że książę Górczakow robił propozycyę pokoju. — Dzienniki, które przywiózł okręt „Simois“ utrzymują, że w szturmie na Sebastopol poległo pięciu francuskich jenerałów a dwunastu zostało rannych. Rozeszła się pogłaska, że jenerał Osten-Sacken odebrał sobie życie wystrzałem z pistoletu. — Liczba zatopionych okrętów rosyjskich wynosi 27. — Na obchód tych zwycięstw Konstantynopol miał być iluminowany przez trzy wieczory, poczynawszy od 13. b. m. — *Journal de Constantinople* donosi, że kontyngens angielsko-turecki liczyć będzie 50.000 wojska. Lord Stratford de Redcliffe przedstawiał Sułtanowi oficerów tego korpusu.

Brygada doborowa armii sardyńskiej walczyła z Anglikami w szturmie na Redan. Słychać, że Francuzi w szturmie na Małakow pojмали 1500 jeńca.

Do dnia 10. września nieudało się jeszcze Francuzom przytłumić pożaru w Sebastopolu; niektóre budynki były jeszcze całe w płomieniach i w bardzo wielu miejscach wydobywały się płomienie z gruzów. Jenerała Herbillon, z francuskiego korpusu rezerwy, mianował Pelissier komendantem twierdzy w Sebastopolu, i przydał mu do pomocy komisję, która ma zdać sprawę o fortyfikacyjnym stanie zdobytej twierdzy. Główna armia sprzymierzonych obozuje nad Czerną, a mianowicie na tych samych wzgórzach, które Rosyjanie na dniu 16. sierpnia naprózno szturmowali. Przygotowania do dalszych działań nie będą zapewne ukończone przed 14 dniami.

